

СУЛТАНІЗМ ЯК РІЗНОВИД АВТОРИТАРИЗМУ

Термін «султанізм» походить від слова «султан», титулу, який використовувався в мусульманських суспільствах для світського суверена або монарха і який часто протиставляється релігійному титулу халіфа. Ця форма авторитарного уряду характеризується постійною особистою присутністю правителя в усіх елементах управління державою.

Економічний і соціальний плюралізм не зникає, але потрапляє під вплив деспотичної і непередбачуваної влади. Жодна група або індивід у громадянському суспільстві, політичному суспільстві і державі не можуть уникнути проявів деспотичної волі керівника. Принцип верховенства права повністю відсутній. Вкрай низьким є рівень інституціоналізації і вкрай високою-ступінь злиття сфери приватного і публічного.

Широке поширення отримує довільне маніпулювання символами, безмірне прославлення вождя. Однак не існує розробленої панівної ідеології, або навіть особливою ментальності, незалежних від деспотичного персоналізму. НЕ робиться ніяких спроб виправдання тих чи інших заходів уряду на основі ідеологічних вимог. Псевдоідеологія, пов'язана з ім'ям правителя, не служить засобом забезпечення лояльності функціонерів і підданих, або засобом зовнішньополітичної пропаганди.

Політична мобілізація носить церемоніальний і випадковий характер. Як правило, не існує постійно діючих відкритих організацій для здійснення цих цілей. Зате, часто використовуються закриті парамілітарні структури, які застосовують насильство і залякування проти супротивників режиму.

Керівництво є надзвичайно персоналістським, заснованим на довільній волі вождя. Відсутні будь-які раціонально-легальні чи ідеологічні її обмеження. Відносини функціонерів з правителем будуються на страху і нагородах. Найчастіше наближеними до вождя стають його родичі, друзі, колишні колеги по роботі, земляки, або люди з охоронних структур. Місце на ієрархічній службовій драбині залежить тільки від особистої відданості керівникові.

У сучасному науковому використанні терміна, султанізм може існувати не лише в мусульманських або близькосхідних суспільствах. Цей різновид авторитаризму був характерний для режимів Барре в Сомалі, Дювальє в Гаїті, Аміна в Уганді, Сомосі в Нікарагуа.

Висновок: Характер диктаторського режиму безпосередньо впливає на форми і методи демократичного транзиту. Проте, найбільш сприятливі умови для переходу до демократії існують при зрілому авторитаризмі, де складається автономне громадянське суспільство, існують ринкові відносини, розвиваються правові обмежувачі влади диктатури. Завдання демократичних сил полягає у вирішенні політичних проблем, пов'язаних зі створенням і зміцненням системи політичного плюралізму. Найскладніше здійснити перехід до демократії від тоталітаризму та режиму султанізму.

Список використаних джерел

1. Авторитаризм. URL: <https://cutt.ly/TbQ6XXH>
2. Авторитарний режим. URL: <https://cutt.ly/PbWw17E>
3. Види авторитаризму. URL: <https://cutt.ly/bbQ6Vm9>
4. Султанізм. URL: <https://cutt.ly/nbQ6Lm2>